

Výročná správa predložená Slovenskou republikou za obdobie od 1.1.2022 do 31.12.2022

1. Úvod

Úradné kontroly boli vykonávané v zmysle ustanovení nariadenia Európskeho parlamentu a Rady č. 2017/625 (ďalej len „nariadenie č. 2017/625“), zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia (ďalej len „zákon č. 355/2007 Z. z.“), zákona č. 152/1995 Z. z. o potravinách (ďalej len „zákon č. 152/1995 Z. z.“), nariadenia Európskeho parlamentu a Rady č. 852/2004 o hygiene potravín, Potravinového kódexu SR, vyhlášky MZ SR č. 533/2007 Z. z. o podrobnostiach o požiadavkách na zariadenia spoločného stravovania v znení neskorších predpisov a osobitných predpisov uplatňujúcich sa pri výrobe potravín, pri manipulácii s nimi a umiestnení na trh z hľadiska ich zdravotnej bezpečnosti. Úradné kontroly boli vykonávané aj v súvislosti s plnením ďalších úloh vyplývajúcich z Viacročného národného plánu úradných kontrol potravín v Slovenskej republike. Viacročný národný plán úradných kontrol v pôsobnosti orgánov verejného zdravotníctva na rok 2022 bol aktualizovaný Úradom verejného zdravotníctva Slovenskej republiky (ďalej len „ÚVZ SR“) v spolupráci s Poradným zborom hlavného hygienika SR pre hygienu výživy, zaslaný všetkým regionálnym úradom verejného zdravotníctva v SR (ďalej len „RÚVZ v SR“) a následne bol rozpracovaný každým RÚVZ v SR na podmienky jednotlivých regiónov, ako aj krajov. Plán je postavený na základe rizika, zahŕňa potravinárske podniky a činnosti podľa § 23 ods. 2 zákona č. 152/1995 Z. z., kategorizáciu prevádzkarní, navyše obsahuje mimoriadne úlohy, informácie z oznámení o výskyte zdraviu škodlivých potravín a materiálov a predmetov prichádzajúcich do kontaktu s potravinami v RASFF a prijatých podnetov od spotrebiteľov. Frekvencia výkonu kontrol vyplýva zo stupňa rizika potravinárskeho podniku a výsledkov kontrol a je rozpracovaná na regionálnej úrovni. Vzhľadom na dôležitosť zachovať vysokú mieru bezpečnosti potravín a ich kvalitu, úradná kontrola potravín je vykonávaná okrem výroby potravín, najmä v oblasti verejného stravovania.

V roku 2022 bolo orgánmi verejného zdravotníctva v SR spolu vykonaných 25 254 kontrol (z toho 9 819 úradných kontrol a 15 435 kontrol v rámci výkonu štátneho zdravotného dozoru) v 16 819 potravinárskych prevádzkach, vrátane zariadení spoločného stravovania z celkového počtu 51 454 prevádzkarní registrovaných orgánmi verejného zdravotníctva. Okrem uvedených kontrol bolo vykonaných ešte 3 638 kontrol v prevádzkach registrovaných orgánmi štátnej veterinárnej a potravinovej správy, ako sú napr. predajne potravín, novinové stánky a pod. Pri kontrolách bolo zistených spolu 5 519 nezhôd so v súčasnosti platnými právnymi predpismi. Uvedené nezhody boli zistené v 2 551 prevádzkach, čo predstavuje mierne zhoršenie v porovnaní s rokom 2021. Najviac kontrol bolo vykonaných v zariadeniach spoločného stravovania (ďalej len „ZSS“), spolu 22 719 kontrol v 12 033 zariadeniach (z celkového počtu 44 681 registrovaných prevádzkarní, čo predstavuje 27 % skontrolovaných prevádzkarní ZSS), pričom nezhody sa zistili v 2 310 kontrolovaných prevádzkach.

Najčastejšou príčinou nezhôd vo všeobecnosti boli nedostatky v prevádzkovej hygiene (1 065 prevádzkarní), v skladovaní potravín (774 prevádzkarní), v systéme HACCP/SVP (709 prevádzkarní), v manipulácii s potravinami (414 prevádzkarní) a v zistení potravín po dátume minimálnej trvanlivosti resp. dátume spotreby (407 prevádzkarní). V porovnaní s predchádzajúcim rokom sme zaznamenali zhoršenie vo všetkých posudzovaných ukazovateľoch, čo ale možno pripísať neštandardnej situácii v roku 2021 ovplyvnenej vo veľkej miere pandémiou ochorenia COVID-19 a prijímaných protiepidemických opatrení, čo malo za následok obmedzenú možnosť výkonu úradných kontrol u prevádzkovateľov (najmä z dôvodu obmedzenia činnosti a dlhotrvajúceho uzatvorenia niektorých typov prevádzkarní a pod.).

V roku 2022 zamestnanci RÚVZ v SR vykonávali tiež kontroly v súvislosti so šetrením výskytu zdravotne škodlivých potravín alebo nevyhovujúcich potravín a materiálov a predmetov prichádzajúcich do kontaktu s potravinami, ktoré boli hlásené cez systém rýchleho varovania pre potraviny a krmivá - Rapid Alert System for Food and Feed (RASFF). V roku 2022 zamestnanci RÚVZ v SR vykonávali kontroly v nadväznosti na prijatých 100 oznámení RASFF (najčastejšie išlo o výživové doplnky (43 oznámení) a o materiály a predmety prichádzajúce do kontaktu s potravinami (25 oznámení). Na základe zistení RÚVZ v SR v rámci úradnej kontroly boli v systéme RASFF hlásené 3

oznámenia o zdraví škodlivých príp. nevyhovujúcich potravinách (2 výživové doplnky, 1 počiatočná dojčenská výživa) a 1 materiál a predmet prichádzajúci do kontaktu s potravinami.

V roku 2022 bolo na ÚVZ SR zaslaných cez systém AAC 7 žiadostí. 5 žiadostí sa týkalo výživových doplnkov, a to najmä ich označenia a reklamy, ktoré boli v rozpore s nariadením č. 1169/2011, smernicou č. 2002/46 a nariadením č. 1924/2006, ale aj obsahu nepovolených zložiek. ÚVZ SR postúpil prostredníctvom systému AAC 8 žiadostí o vykonanie kontrol príslušným orgánom úradnej kontroly v iných členských štátoch, najmä do Českej republiky. 7 žiadostí sa týkalo výživových doplnkov, a to prítomnosti nepovolenej novej potraviny CBD alebo serrapeptázy v nich, 1 žiadosť sa týkala materiálu a predmetu prichádzajúceho do kontaktu s potravinou, v prípade ktorého chýbalo vyhlásenie o súlade.

Okrem plánovaných kontrol boli v roku 2022 vyhlásené hlavným hygienikom Slovenskej republiky 4 mimoriadne ciele kontroly (kontroly v prevádzkach s výrobou a predajom nebalenej zmrzliny počas letnej sezóny 2022 v Slovenskej republike; kontroly zamerané na overenie bezpečnosti čerstvej hydiny z Poľska; kontroly zamerané len na priame dodávky hydinového mäsa s krajinou pôvodu z Poľska do ZSS; mimoriadna kontrola zariadení stánkového a ambulatného predaja potravín, pokrmov a nápojov počas konania hromadných podujatí – vianočných (Mikulášskych) trhov v Slovenskej republike).

V roku 2022 vykonali regionálne úrady verejného zdravotníctva v SR (odborní/oddelenia HV) spolu 180 auditov potravinárskych prevádzkarní (podľa čl. 14 písm. i) nariadenia č. 2017/625), a to najmä v zariadeniach spoločného stravovania (155 zariadení). 127 auditov bolo s nezhodami, počet zistených nezhôd bol 584. Zároveň bolo vykonaných 16 auditov u výrobcov materiálov a predmetov určených na kontakt s potravinami, v 6 prevádzkach bolo nájdených 24 nezhôd, pričom prevádzky boli posúdené ako bezpečné.

V roku 2022 bolo v súlade s Viacročným národným plánom úradnej kontroly spolu odobratých a vyšetrených 12 322 vzoriek potravín, pokrmov, prídavných látok do potravín a materiálov a predmetov prichádzajúcich do kontaktu s potravinami (v roku 2021 bolo odobratých 11 102 vzoriek). Z uvedeného počtu bolo najviac vyšetrených vzoriek hotových pokrmov, vrátane pokrmov rýchleho občerstvenia, a to 6 302 vzoriek. Z celkového počtu vyšetrených vzoriek bolo celkovo nevyhovujúcich 888 vzoriek, čo predstavuje 7,2 % (v roku 2021 to bolo 7,3 %), pričom až 846 (95,3 %) nevyhovujúcich vzoriek nevyhovelo z dôvodu mikrobiálnej kontaminácie, a to najmä z dôvodu porušenia kritérií procesu výroby. Najviac mikrobiologicky nevyhovujúcich vzoriek bolo z kategórie zmrzliny, hotových pokrmov a pokrmov rýchleho občerstvenia. Najvyššie percento nevyhovujúcich vzoriek v porovnaní s ostatnými vzorkami potravín bolo zaznamenané v prípade nealkoholických nápojov (52,8 %), lahôdkarských výrobkov (14,0 %), pokrmov rýchleho občerstvenia (13,5 %), zmrzliny (13,0 %) a cukrárskych výrobkov (10,8 %).

Z dôvodu chemickej kontaminácie nevyhovela 1 vzorka potravín z celkovo vyšetrených 1405 vzoriek. Išlo o vzorku potraviny z kategórie potravín spracovaných na báze obilnín pre malé deti, ktorá nevyhovela požiadavkám nariadenia Komisie č. 1881/2006, ktorým sa ustanovujú maximálne hodnoty obsahu niektorých kontaminantov v potravinách v znení neskorších predpisov z dôvodu prekročeného maximálne povoleného limitu pre Ochatoxín A. Zodpovedný prevádzkovateľ po tomto zistení zabezpečil dobrovoľné stiahnutie tohto výrobku z trhu.

Pozornosť bola venovaná tiež prídavným látkam, najmä farbivám, sladidlám a konzervačným látkam. Celkovo bolo na kontrolu farbív vyšetrených 1 343 vzoriek (najmä nebalená zmrzlina, cukrárske výrobky a výživové doplnky), pričom z uvedeného celkového množstva nevyhovelo 18 vzoriek (1,3 %), a to 15 vzoriek zmrzliny a 3 vzorky cukrárskych výrobkov. Všetkých 15 vzoriek zmrzliny nevyhovelo z dôvodu použitia nepovolených farbív – E 104, E 110 a E 124. Používanie farbív: Chinolínová žltá (E 104), Žltá SY FCF/pomarančovožltá S (E 110), Ponceau 4R, košenilová červená A (E 124) nie je v zmrzlinách povolené podľa nariadenia Komisie č. 232/2012, ktorým sa mení a dopĺňa Príloha II k Nariadeniu č. 1333/2008. V prípade nevyhovujúcich vzoriek zmrzliny a cukrárskych výrobkov išlo len o výrobu a konzumáciu v mieste určitého regiónu, pričom priamo na mieste boli RÚVZ prijaté potrebné opatrenia. Príslušní prevádzkovatelia boli upozornení na dodržiavanie požiadaviek nariadenia Komisie č. 232/2012, súčasne boli voči nim uplatnené sankcie. Prítomnosť a množstvo

sladidiel boli kontrolované najmä vo vzorkách cukrárskych výrobkov, lahôdkarských výrobkov, ostatných potravín pre osobitné skupiny a výživových doplnkov. Celkovo bolo vyšetrených 296 vzoriek, pričom všetky vyhoveli požiadavkám platných predpisov. Celkový počet vyšetrovaných vzoriek na prítomnosť a množstvo konzervačných látok bol 375 (išlo najmä o cukrárske výrobky a lahôdkárske výrobky). 1 vzorka nealkoholického nápoja nevyhovela požiadavkám platných predpisov.

Na kontrolu obsahu ťažkých kovov sa vyšetrovali najmä vzorky potravín pre dojčatá a malé deti, výživových doplnkov, pramenitých vôd dojčenských, hotových pokrmov a ostatných potravín pre osobitné skupiny. Na kontrolu obsahu olova bolo vyšetrených 746 vzoriek potravín, pričom v žiadnej z vyšetrených vzoriek nebolo zistené prekročenie predpisom stanoveného limitu pre olovo. Na kontrolu obsahu kadmia bolo vyšetrených 689 vzoriek potravín, pričom v žiadnej z vyšetrených vzoriek nebolo zistené prekročenie predpisom stanoveného limitu pre kadmium. Na obsah ortuti bolo vyšetrených 661 vzoriek potravín, pričom v žiadnej z vyšetrených vzoriek nebolo zistené prekročenie predpisom stanoveného limitu pre ortuť.

Rezíduá pesticídov boli vyšetrované spolu v 40 vzorkách počiatočnej dojčenskej výživy, následnej dojčenskej výživy, potravín spracovaných na báze obilnín a detských potravín. Vo vyšetrených vzorkách nebola zistená prítomnosť rezíduí pesticídov.

Vzorky boli analyzované aj na obsah dusičnanov a dusitanov, rezíduí ATB, polycyklických aromatických uhl'ovodíkov (PAU), polychlórovaných bifenylov (PCB), transmastných kyselín (TMK), mykotoxínov, prítomnosť GMO a ďalšie ukazovatele.

Úradná kontrola materiálov a predmetov prichádzajúcich do kontaktu s potravinami v roku 2022:

Národné referenčné laboratórium (NRL) pre materiály prichádzajúce do kontaktu s potravinami (FCM) vykonávalo v roku 2022 laboratórne vyšetrenia materiálov a predmetov prichádzajúcich do kontaktu s potravinami v súlade s plnením viacročného plánu úradných kontrol podľa nariadenia č. 2017/625. Rozsah úradných kontrol bol cielene zameraný na možné rizikové ukazovatele v závislosti od materiálového zloženia materiálov a predmetov určených na kontakt s potravinami v súlade s odporúčaním Komisie č. 2019/794 o koordinovanom pláne kontrol s cieľom stanoviť prevalenciu určitých látok migrujúcich z materiálov a predmetov prichádzajúcich do kontaktu s potravinami. Pri definovaní špecifických kritérií bezpečnosti výrobkov sa vychádzalo z požiadaviek predpisov, z frekvencie a rozsahu hlásených nebezpečných výrobkov v systéme RASFF, podaní a sťažností spotrebiteľov, nových obalových trendov, minulosti prevádzkovateľov a výsledkov úradných kontrol z predchádzajúcich rokov vykonaných na území SR.

Rozsah úradných kontrol bol okrem laboratórneho overenia zhody materiálov a predmetov prichádzajúcich do kontaktu s potravinami s čl. 3 nariadenia EP a Rady č. 1935/2004 zameraný aj na dokumentačnú kontrolu (vyhlásenie o súlade, podporná dokumentácia – čl. 16), kontrolu označenia (čl. 15), kontrolu správnych výrobných postupov (čl. 3) a kontrolu výsledovateľnosti (čl. 17) v súlade s nariadením EP a Rady č. 1935/2004 a jeho vykonávacích predpisov.

V roku 2022 bolo odobratých 68 výrobkov na chemické a mikrobiologické laboratórne vyšetrenie. Chemicky bolo testovaných 66 výrobkov, čo predstavuje 129 vzoriek, ktoré boli vyšetrené v 262 ukazovateľoch a celkovo bolo vykonaných 614 analýz. Mikrobiologicky boli vyšetrené 2 výrobky, čo predstavuje 2 vzorky, ktoré boli vyšetrené v 22 ukazovateľoch a celkovo bolo vykonaných 100 analýz.

Z celkového počtu 68 testovaných výrobkov nespĺnil 1 výrobok (silikónové formičky na muffiny) požiadavky čl. 3 nariadenia EP a Rady č. 1935/2004 o materiáloch a predmetoch určených na kontakt s potravinami, dôvod nezhody: prchavé látky. Príslušným RÚVZ boli prijaté opatrenia na trhu na ochranu zdravia spotrebiteľov a výrobok bol hlásený v RASFF.

2. Opatrenia prijaté na zabezpečenie účinného fungovania viacročného národného plánu kontroly vrátane opatrení na presadzovanie práva a výsledkov týchto opatrení

Databáza prevádzkovateľov potravinárskych podnikov (výrobcovia potravín a maloobchod) v oblasti výroby, spoločného stravovania, predmetov a materiálov prichádzajúcich do kontaktu s potravinami, nových potravín a potravín pre osobitné skupiny, výživových doplnkov

a epidemiologicky rizikových potravín je vedená na ÚVZ SR a prepojená na jednotlivé RÚVZ v SR. Aktuálna databáza prevádzkarní je ročne zasielaná na príslušnú RVPS, informácie o nových prevádzkach sú zasielané priebežne počas roka príslušným RVPS. RÚVZ v roku 2022 priebežne vykonávali schvaľovanie potravinárskych prevádzkarní podľa zákona č. 355/2007 Z. z. a zostavili aktuálne zoznamy registrovaných prevádzkovateľov potravinárskych podnikov.

Úradné kontroly potravín sú vykonávané na základe plánu úradnej kontroly potravín kvalifikovaným skúseným personálom RÚVZ v SR. Na zabezpečenie kvality a konzistentnosti úradných kontrol sú ÚVZ SR vypracované jednotné postupy a vzorové zápisnice. RÚVZ v SR vykonávajú kontroly bez predchádzajúceho ohlásenia na základe plánu kontrol a aktuálnej situácie.

Prevádzkovatelia potravinárskych podnikov sú informovaní o výsledkoch kontrol prostredníctvom RÚVZ priebežne počas kontrol a na záver kontroly, vrátane nedostatkov zistených počas kontroly a musia prijať vhodné nápravné opatrenia na ich odstránenie. RÚVZ následne kontroluje plnenie uložených, resp. prijatých opatrení prevádzkovateľom. Na základe výsledkov úradnej kontroly potravín na odstránenie zistených nedostatkov a v záujme ochrany zdravia spotrebiteľov boli prevádzkovateľom kontrolovaných prevádzkarní ukladané (nariadené) podľa § 19 ods. 1 a ods. 2, § 20 ods. 9 a ods. 12 zákona č. 152/1995 Z. z. a čl. 138 ods. 1 a ods. 2 písm. c) až i) nariadenia č. 2017/625 nasledovné opatrenia:

c) nariadenie ošetrenia tovaru, zmeny etikiet alebo poskytnutia opravných informácií spotrebiteľom: 10

d) obmedzenie alebo zakázanie uvedenia na trh, premiestňovania, vstupu do Únie alebo vývozu zvierat a tovaru, a zakázanie ich návratu do členského štátu odoslania alebo nariadenie ich návratu do členského štátu odoslania: 168

e) nariadenie, aby prevádzkovateľ zvýšil frekvenciu vlastných kontrol: 19

g) nariadenie stiahnutia od používateľov, stiahnutia z trhu, odstránenia a zničenia tovaru, pričom v náležitých prípadoch povolia používanie tovaru na iné účely, než na ktoré bol pôvodne určený: 156

h) nariadenie izolácie alebo zatvorenia celého podniku dotknutého prevádzkovateľa alebo časti tohto podniku alebo jeho prevádzkarní, chovov alebo iných priestorov, a to na primerané obdobie: 24

i) nariadenie zastavenia všetkých činností dotknutého prevádzkovateľa alebo časti uvedených činností a v náležitých prípadoch internetových stránok, ktoré prevádzkuje alebo využíva, a to všetko na primerané obdobie: 7.

Pri výkone úradnej kontroly sa v prípade zistenia nedostatkov uplatňujú aj sankcie v blokovom konaní – za priestupok na mieste pri výkone kontroly, resp. sa zaháji správne konanie vo veci uloženia pokuty.

Sankcie podľa čl. 139 nariadenia č. 2017/625:

Zariadenia spoločného stravovania (ZSS):

uložené sankcie (pokuty) v správnom konaní: 157 / 77 295 eur

uložené sankcie (pokuty) v blokovom konaní: 1 986 / 102 146 eur

zatiaľ právoplatne neukončené správne konania vo veci uloženia pokuty: 11

Výroba, manipulácia a umiestnenie potravín na trh:

uložené sankcie (pokuty) v správnom konaní: 55 / 39 261 eur

uložené sankcie (pokuty) v blokovom konaní: 310 / 28 572 eur

zatiaľ právoplatne neukončené správne konania vo veci uloženia pokuty: 1

V súlade s článkom 6 ods. 1 nariadenia č. 2017/625 ÚVZ SR v roku 2022 vykonal 6 interných auditov na 6 RÚVZ v SR. Tieto audity boli zamerané na kontrolu plnenia úloh za obdobie roku 2021 a 2022 ku dňu konania auditu a na dodržiavanie požiadaviek vyplývajúcich zo zákona č. 355/2007 Z. z., zákona č. 152/1995 Z. z. a nariadenia č. 2017/625.

Okrem metodického materiálu ÚVZ SR - národného viacročného plánu úradnej kontroly potravín (MANCP) v pôsobnosti orgánov verejného zdravotníctva podľa nariadenia č. 2017/625 na rok 2022 bolo Odborom hygieny výživy, bezpečnosti potravín a kozmetických výrobkov ÚVZ SR vydaných

5 odborných usmernení kvýkonu úradnej kontroly, najmä v nadväznosti na zmeny právnych predpisov:

1. Usmernenie č. OHVBP KV/3292/2022/Jo zo dňa 20.4.2022 - Skúšky z odbornej spôsobilosti odídencov z Ukrajiny na vykonávanie epidemiologicky závažných činností
2. Usmernenie č. OHVBP KV/5547/2022/Jo zo dňa 15.6.2022 - Zmena procesu zasielania výsledkov laboratórných skúšok vykonaných v ÚVZ SR
3. Usmernenie č. OHVBP KV/8237/2022/Jo zo dňa 13.10.2022 - Uznesenie Výboru Národnej rady SR pre pôdohospodárstvo a životné prostredie č. 244 z 29. septembra 2022
4. Usmernenie č. OHVBP KV/10080/2022 zo dňa 21.12.2022 - Sklad organického odpadu
5. Usmernenie č. OHVBP KV/10081/2022 zo dňa 21.12.2022 - Počet sanitárnych zariadení v ZSS.

3. Zmeny viacročného národného plánu kontroly

V priebehu roka 2021 neboli vykonané žiadne zásadné zmeny národného viacročného plánu úradnej kontroly potravín v pôsobnosti orgánov verejného zdravotníctva.

4. Poplatky alebo platby

Úrad verejného zdravotníctva SR – neuplatňuje poplatky podľa čl. 79 ods. 2 písm. a) a b) nariadenia č. 2017/625.

1. Potraviny a ich bezpečnosť, neporušenosť a bezchybnosť na ktoromkoľvek stupni výroby, spracovania a distribúcie potravín vrátane pravidiel zameraných na zaručenie slušných obchodných praktík a na ochranu záujmov a informovanosti spotrebiteľov, ako aj výroby a používania materiálov a predmetov prichádzajúcich do kontaktu s potravinami

1.1. Celkový záver o dosiahnutej úrovni dodržiavania pravidiel

Hlavným cieľom úradných kontrol potravín bolo overovanie dodržiavania právnych predpisov v prípade potravín a pokrmov umiestnených na trhu v SR za účelom zabezpečenia a ochrany zdravia spotrebiteľov. Úradné kontroly boli vykonávané na základe Viacročného národného plánu úradných kontrol potravín v Slovenskej republike, ale aj zistení z predchádzajúcich kontrol a auditov, plnenia mimoriadnych úloh, na základe hlásení a oznámení o výskyte zdraviu škodlivých potravín a materiálov a predmetov prichádzajúcich do kontaktu s potravinami v RASFF a prijatých podnetov od spotrebiteľov. Operatívne i strategické ciele stanovené pre úradnú kontrolu potravín boli splnené z hľadiska kontrol u prevádzkovateľov potravinárskych podnikov ako aj z hľadiska odberu vzoriek potravín, pokrmov, prídavných látok do potravín a materiálov a predmetov prichádzajúcich do kontaktu s potravinami.

V roku 2022 bolo orgánmi verejného zdravotníctva v SR spolu vykonaných 25 254 kontrol v 16 819 potravinárskych prevádzkach, vrátane zariadení spoločného stravovania z celkového počtu 51 454 prevádzkarní registrovaných orgánmi verejného zdravotníctva. Najviac kontrol bolo vykonaných v zariadeniach spoločného stravovania, spolu 22 719 kontrol v 12 033 zariadeniach, pričom nezhody sa zistili v 2 310 kontrolovaných prevádzkach.

Najčastejšou príčinou nezhôd vo všeobecnosti boli nedostatky v prevádzkovej hygiene (1 065 prevádzkarní), v skladovaní potravín (774 prevádzkarní), v systéme HACCP/SVP (709 prevádzkarní), v manipulácii s potravinami (414 prevádzkarní) a v zistení potravín po dátume minimálnej trvanlivosti resp. dátume spotreby (407 prevádzkarní).

V roku 2022 bolo spolu odobratých a vyšetrených 12 322 vzoriek potravín, pokrmov, prídavných látok do potravín a materiálov a predmetov prichádzajúcich do kontaktu s potravinami. Z celkového počtu vyšetrených vzoriek bolo celkovo nevyhovujúcich 888 vzoriek, čo predstavuje 7,2 %, pričom až 846 (95,3 %) nevyhovujúcich vzoriek nevyhovelo z dôvodu mikrobiálnej kontaminácie. Z dôvodu chemickej kontaminácie nevyhovela 1 vzorka potravín z celkovo vyšetrených 1 405 vzoriek.

1.2. Úradné kontroly prevádzkovateľov/prevádzkarní

Schválené prevádzkarne	Počet prevádzkarní	Počet vykonaných úradných kontrol
Prevádzkarne vykonávajúce všeobecné činnosti (chladiarne, prebal'ovacie zariadenia, veľkoobchodné trhy, chladiarenské plavidlá)		
Mäso domácich kopytníkov		
Mäso hydiny a zajacovitých		
Mäso zveri z farmových chovov		
Mäso z voľne žijúcej zveri		
Mleté mäso, mäsové prípravky a mechanicky separované mäso (MSM)		
Mäsové výrobky		
Živé lastúrniky		
Produkty rybolovu		
Mledzivo, surové mlieko, výrobky na báze mledziva a mliečne výrobky		
Vajcia a výrobky z vajec		
Žabie stehienka a slimáky		
Škvarené živočíšne tuky a oškvarky		
Opracované žalúdky, mechúre a črevá		
Želatína		

Kolagén		
Vysoko rafinovaný chondroitín-sulfát, kyselina hyalurónová, ostatné hydrolyzované produkty z chrupaviek, chitosan, glukozamín, syridlo, vyzina a aminokyseliny (HRP)		
Med		
Klíčky		
Registrovaní prevádzkovatelia/prevádzkarne	Počet prevádzkovateľov/prevádzkarní	Počet vykonaných úradných kontrol
Pestovanie plodín		
Chov zvierat		
Zmiešané hospodárstvo		
Poľovníctvo		
Rybolov		
Akvakultúra		
Spracovanie a konzervovanie ovocia a zeleniny		
Výroba rastlinných olejov a tukov		
Výroba mlynských výrobkov, škrobu a škrobových výrobkov		
Výroba pečiva a múčnych výrobkov		
Výroba ostatných potravinárskych výrobkov	1491	1806
Výroba nápojov		
Veľkoobchod		
Maloobchod	4516	1275
Doprava a skladovanie	637	239
Činnosti reštaurácií a pohostinstiev – zahrnuté všetky zariadenia spoločného stravovania	44681	22719
Iné, napr. lekárne, drogérie		837

	Počet prevádzkarní	Počet vykonaných úradných kontrol
Prevádzkarne vyrábajúce materiály a predmety prichádzajúce do kontaktu s potravinami	128	19

1.3. Úradné kontroly, ktoré si vyžadujú nepretržitú alebo pravidelnú prítomnosť personálu alebo zástupcov príslušných orgánov v priestoroch prevádzkovateľa

Typ priestorov prevádzkovateľa	Počet prevádzkarní	Počet vykonaných úradných kontrol (počet jatočných tiel alebo hmotnosť v tonách)	Zamietnutia
Mäso domácich kopytníkov – bitúcky			
Mäso hydiny a zajacovitých – bitúcky			
Mäso zveri z farmových chovov – bitúcky			
Mäso z voľne žijúcej zveri – prevádzkarne na manipuláciu so zverou			

1.4. Úradné kontroly výrobkov/tovaru podľa horizontálneho pravidla a kategórie potravín

Podľa horizontálneho pravidla	Mikrobiologické kritériá	Pesticídy v potravinách	Kontaminanty v potravinách	Rezíduá veterinárnych liekov v potravinách	Označenie, výživové a zdravotné tvrdenia	Geneticky modifikované organizmy (GMO) v potravinách	Látky zlepšujúce vlastnosti potravín (prídavné látky, enzýmy, arómy, technologické pomocné látky)	Ožiarenie	Kontaminácia/migrácia z materiálov prichádzajúcich do kontaktu s potravinami	Iné
Podľa kategórie potravín										
1. Mliečne výrobky	4				4		1			
2. Alternatívy mliečnych výrobkov										
3. Tuky, oleje a tukové a olejové emulzie			17							27
4. Konzumný ľad, zmrzlina	2026				2311		936			
5. Ovocie a zelenina	2		14					12		
6. Cukrovinky					4		3			

7. Obilniny a výrobky z obilnín					10	3				15
8. Pečivo	14		20				2			20
9. Čerstvé mäso	112		30	7	110					
<i>Domáce kopytníky*</i>										
<i>Hydina a zajacovité*</i>										
<i>Zver z farmových chovov*</i>										
<i>Voľne žijúca zver*</i>										
10. Mleté mäso, mäsové prípravky a MSM										
<i>Mleté mäso*</i>										
<i>Mäsové prípravky*</i>										
<i>MSM*</i>										
11. Mäsové výrobky	61		4		60					
<i>Opracované žalúdky, mechúre a črevá*</i>										
<i>Želatína, kolagén a HRP*</i>										
12. Ryby a produkty rybolovu	25		13	3	23					
<i>Živé lastúrniky*</i>										
<i>Produkty rybolovu*</i>										
13. Vajcia a výrobky z vajec	75									
14. Cukor, sirupy, med a stolové sladidlá			1		1					
15. Soli, korenia, polievky, omáčky, šaláty a proteínové výrobky	128		4		128		122	5		

16. Potraviny pre osobitné skupiny v zmysle vymedzenia v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č.609/2013 ⁽¹⁾	488	40	710		1015		97		40
17. Nápoje									
<i>Nealkoholické nápoje*</i>	151		117		175		38		27
<i>Alkoholické nápoje vrátane ich nealkoholických a nízkoalkoholických obdôb*</i>	3								
18. Chuťovky a snacky na priamu konzumáciu									
19. Dezerty okrem výrobkov zahrnutých v kategóriách 1, 3 a 4									
20. Potravínové doplnky v zmysle vymedzenia v článku 2 písm. a) smernice Európskeho parlamentu a Rady 2002/46/ES ⁽²⁾ okrem výživových doplnkov pre dojčatá a malé deti	168		217		330		94		42
21. Spracované potraviny nezahrnuté v kategóriách 1 až 17 okrem potravín pre dojčatá a malé deti	7306		107		7631	8	371	10	506
22. Iné – potraviny nezahrnuté v kategóriách 1 až 21	20		45		75		11		2
Materiály a predmety prichádzajúce do kontaktu s potravinami									485

1.1. Kolónka na pripomienky* do kategórie 21 sme zahrnuli -lahôdkárske výrobky, cukrárske výrobky, hotové pokrmy a pokrmy rýchleho občerstvenia, bylinné čaje

(1) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 609/2013 z 12. júna 2013 o potravinách určených pre dojčatá a malé deti, potravinách na osobitné lekárske účely a o celkovej náhrade stravy na účely regulácie hmotnosti a ktorým sa zrušuje smernica Rady 92/52/EHS, smernica Komisie 96/8/ES, 1999/21/ES, 2006/125/ES a 2006/141/ES, smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/39/ES a nariadenie Komisie (ES) č. 41/2009 a (ES) č. 953/2009 (Ú. v. EÚ L 181, 29.6.2013, s. 35).

(2) Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2002/46/ES z 10. júna 2002 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa potravinových doplnkov (Ú. v. ES L 183, 12.7.2002, s. 51).

1.6. Prípady nedodržania pravidiel				Činnosti/opatrenia	
Prípady nedodržania pravidiel zo strany prevádzkovateľov/prevádzkarní				Admini- stratívne	Súdne
	Zistené počas vykonaných úradných kontrol	Celkový počet kontrolovaných prevádzkovateľov/prevádz- karní*	Počet kontrolovaných prevádzkova- teľov/prevádzkarní, v prípade kto- rých bolo zistené nedodržanie pravi- diel*		
Schválené prevádzkarne					
Prevádzkarne vykonávajúce všeobecné činnosti (chladiarne, prebaľovacie zariadenia, veľko- obchodné trhy, chladiarenské plavidlá)					
Mäso domácich kopytníkov					
Mäso hydiny a zajacovitých					
Mäso zveri z farmových chovov					
Mäso z voľne žijúcej zveri					
Mleté mäso, mäsové prípravky a MSM					
Mäsové výrobky					
Živé lastúrniky					
Produkty rybolovu					
Mledzivo, surové mlieko, výrobky na báze mledziva a mliečne výrobky					
Vajcia a výrobky z vajec					
Žabie stehienka a slimáky					
Škvarené živočíšne tuky a oškvarky					
Opracované žalúdky, mechúre a črevá					
Želatína					
Kolagén					
HRP					
Med					
Klíčky					

Registrovaní prevádzkovatelia/prevádzkarne					
Pestovanie plodín					
Chov zvierat					
Zmiešané hospodárstvo					
Poľovníctvo					
Rybolov					
Akvakultúra					
Spracovanie a konzervovanie ovocia a zeleniny					
Výroba rastlinných olejov a tukov					
Výroba mlynských výrobkov, škrobu a škrobových výrobkov					
Výroba pečiva a múčnych výrobkov					
Výroba ostatných potravinárskych výrobkov	294	901	175	177	
Výroba nápojov					
Veľkoobchod					
Maloobchod	27	857	21	32	
Doprava a skladovanie	26	129	13	21	
Činnosti reštaurácií a pohostinstiev- zahrnuté všetky zariadenia spoločného stravovania	5101	12033	2310	2174	2
Iné, napr. lekárne, drogerie	159	3621	53	36	
Preádzkarne vyrábajúce materiály a predmety prichádzajúce do kontaktu s potravinami	24	19	11	24	

Nedodržanie pravidiel v prípade potravín								Činnosti/opatrenia	
	Nedodržanie pravidiel zistené počas vykonaných úradných kontrol							Administratívne	Súdne
	Mikrobiologické kritériá	Pesticídy v potravinách	Kontaminanty v potravinách	Rezíduá veterinárnych liekov v potravinách	Označenie, výživové a zdravotné tvrdenia	Látky zlepšujúce vlastnosti potravín (prídavné látky, enzýmy, arómy, technologické pomocné látky)	Iné		
1. Mliečne výrobky	1								
2. Alternatívy mliečnych výrobkov									
3. Tuky, oleje a tukové a olejové emulzie									
4. Konzumný ľad, zmrzlina	284					15		110	
5. Ovocie a zelenina									
6. Cukrovinky									
7. Obilniny a výrobky z obilnín									
8. Pečivo									
9. Čerstvé mäso	18							8	
<i>Domáce kopytníky*</i>									
<i>Hydina a zajacovité*</i>									
<i>Zver z farmových chovov*</i>									
<i>Voľne žijúca zver*</i>									
10. Mleté mäso, mäsové prípravky a MSM									
<i>Mleté mäso*</i>									
<i>Mäsové prípravky*</i>									
<i>MSM*</i>									

11. Mäsové výrobky								
<i>Opracované žalúdky, mechúre a črevá*</i>								
<i>Želatína, kolagén a HRP*</i>								
12. Ryby a produkty rybolovu								
<i>Živé lastúrniky*</i>								
<i>Produkty rybolovu*</i>			1					1
13. Vajcia a výrobky z vajec								
14. Cukor, sirupy, med a stolové sladidlá								
15. Soli, korenia, polievky, omáčky, šaláty a proteínové výrobky								
16. Potraviny pre osobitné skupiny v zmysle vymedzenia v nariadení (EÚ) č. 609/2013	6		1		1			1
17. Nápoje								
<i>Nealkoholické nápoje*</i>	27					1	3	12
<i>Alkoholické nápoje vrátane ich nealkoholických a nízkoalkoholických obdôb*</i>								
18. Chuťovky a snacky na priamu konzumáciu								
19. Dezerty okrem výrobkov zahrnutých v kategóriách 1, 3 a 4	10							7
20. Potravinové doplnky v zmysle vymedzenia v článku 2 písm. a) smernice 2002/46/ES okrem výživových doplnkov pre dojčatá a malé deti	1				12		6	9

21. Spracované potraviny nezahrnuté v kategóriách 1 až 17 okrem potravín pre dojčatá a malé deti	506				3	13	1	198		
22. Iné - potraviny nezahrnuté v kategóriách 1 až 21	5							1		
Prípady nedodržania pravidiel súvisiace s horizontálnymi pravidlami							Činnosti/opatrenia			
	Nedodržanie pravidiel zistené počas vykonaných úradných kontrol					Administratívne		Súdne		
GMO v potravinách:										
Nepovolené GMO										
Označovanie GMO										
Ožiarenie										
Nové potraviny	17					8				
Materiály a predmety prichádzajúce do kontaktu s potravinami	3					3				

Podvodné a klamlivé praktiky: 23 – medzi najčastejšie patrila prezentácia výživových doplnkov na webovej stránke, ktorá prisudzovala výživovým doplnkom schopnosti prevencie a liečby ochorení

1.7. Kolónka na pripomienky*

* Členské štáty sa môžu rozhodnúť, či kolónky alebo políčka označené hviezdíčkou (*) vyplnia alebo nechajú prázdne

2. Zámerné uvoľnenie GMO do životného prostredia na účely výroby potravín a krmív

2.1. Celkový záver o dosiahnutej úrovni dodržiavania pravidiel

2.2. Úradné kontroly

	Počet vykonaných úradných kontrol
Komerčné pestovanie GMO na účely výroby potravín a krmív (časť C smernice Európskeho parlamentu a Rady 2001/18/ES ⁽³⁾)	
Pokusné uvoľnenia GMO v súvislosti s potravinami a krmivami (časť B smernice 2001/18/ES)	
Osivá a vegetatívny množiteľský materiál na účely výroby potravín a krmív	

2.3. Kolónka na pripomienky***2.4. Prípady nedodržania pravidiel**

	Zistené počas vykonaných úradných kontrol	Celkový počet kontrolovaných prevádzkovateľov*	Počet kontrolovaných prevádzkovateľov, v prípade ktorých bolo zistené nedodržanie pravidiel*	Činnosti/opatrenia	
				Administratívne	Súdne
1. Komerčné pestovanie GMO na účely výroby potravín a krmív					
2. Pokusné uvoľnenia GMO v súvislosti s potravinami a krmivami					
3. Osivá a vegetatívny množiteľský materiál na účely výroby potravín a krmív					
3.1. Nepovolené GMO v osivách a vo vegetatívnom množiteľskom materiáli					
3.2. Označovanie GMO v osivách a vo vegetatívnom množiteľskom materiáli					
Podvodné a klamlivé praktiky					

(3) Smernica 2001/18/ES Európskeho Parlamentu a Rady z 12. marca 2001 o zámernom uvoľnení geneticky modifikovaných organizmov do životného prostredia a o zrušení smernice Rady 90/220/EHS (Ú. v. ES L 106, 17.4.2001, s. 1).

2.5. Kolónka na pripomienky*

* Členské štáty sa môžu rozhodnúť, či kolónky alebo políčka označené hviezdíčkou (*) vyplnia alebo nechajú prázdne.